

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZESTOCHOWSKI

BIENNIK POLITYCZNY, SPOLECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI POSWIECONY SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGLEBIA DABROWSKIEGO.

PRENUMERATA I WYDZIALENIA... REDAKCJA I ADMINISTRACJA... CZESTOCHOWA, ul. Armii Krajowej 11. WYDZIALENIA: 1. Własny drukarni... 2. Drukarnia... 3. Drukarnia... 4. Drukarnia... 5. Drukarnia... 6. Drukarnia... 7. Drukarnia... 8. Drukarnia... 9. Drukarnia... 10. Drukarnia... 11. Drukarnia... 12. Drukarnia... 13. Drukarnia... 14. Drukarnia... 15. Drukarnia... 16. Drukarnia... 17. Drukarnia... 18. Drukarnia... 19. Drukarnia... 20. Drukarnia... 21. Drukarnia... 22. Drukarnia... 23. Drukarnia... 24. Drukarnia... 25. Drukarnia... 26. Drukarnia... 27. Drukarnia... 28. Drukarnia... 29. Drukarnia... 30. Drukarnia... 31. Drukarnia... 32. Drukarnia... 33. Drukarnia... 34. Drukarnia... 35. Drukarnia... 36. Drukarnia... 37. Drukarnia... 38. Drukarnia... 39. Drukarnia... 40. Drukarnia... 41. Drukarnia... 42. Drukarnia... 43. Drukarnia... 44. Drukarnia... 45. Drukarnia... 46. Drukarnia... 47. Drukarnia... 48. Drukarnia... 49. Drukarnia... 50. Drukarnia... 51. Drukarnia... 52. Drukarnia... 53. Drukarnia... 54. Drukarnia... 55. Drukarnia... 56. Drukarnia... 57. Drukarnia... 58. Drukarnia... 59. Drukarnia... 60. Drukarnia... 61. Drukarnia... 62. Drukarnia... 63. Drukarnia... 64. Drukarnia... 65. Drukarnia... 66. Drukarnia... 67. Drukarnia... 68. Drukarnia... 69. Drukarnia... 70. Drukarnia... 71. Drukarnia... 72. Drukarnia... 73. Drukarnia... 74. Drukarnia... 75. Drukarnia... 76. Drukarnia... 77. Drukarnia... 78. Drukarnia... 79. Drukarnia... 80. Drukarnia... 81. Drukarnia... 82. Drukarnia... 83. Drukarnia... 84. Drukarnia... 85. Drukarnia... 86. Drukarnia... 87. Drukarnia... 88. Drukarnia... 89. Drukarnia... 90. Drukarnia... 91. Drukarnia... 92. Drukarnia... 93. Drukarnia... 94. Drukarnia... 95. Drukarnia... 96. Drukarnia... 97. Drukarnia... 98. Drukarnia... 99. Drukarnia... 100. Drukarnia...

Agencja: w Rakowie, Noworodkowie, Myszkowie, Zawierciu, Płocku, Łodzi i Warszawie. Cena pojedynczego egzemplarza kop. 2.

Komunikaty urzędowe.

Komunikat niemiecki.

(W. B. T.) Urzędowo donoszą dnia 28 czerwca.

Wschodni plac boju.

Ataki rosyjskie na północ i na północno-zachód od Przasnysza, które kierowały się głównie przeciwko naszemu nowemu, zdobytym 25 czerwca stanowiskom na południowy zachód od Ogledowa, zahaczyły się, wśród wielkich strat dla nieprzyjaciela.

Południowo-wschodni plac boju.

Wielka została przez nas obwodzona. Dnia 27 przeszliśmy Dniepr także i tutaj. Wskutek tego, Armia Liniska została na swym froncie, w pięciostopniowych zaciętych walkach wycołała się, przycisnęła przez rzekę. Dalej na północ ściągają nasze wojska pobitego nieprzyjaciela w odzinku Gnińska Lipa. Od 28 czerwca wzięta armia Liniska (470 Rosjan do niewoli). Na północ od Lwowa zbliżyli się do odzinka Bugu. Dalej na zachód są do 40 km Zychanowa posuwają się nasze wojska zaprzemierzone. Wzięliśmy kilka tysięcy jeńców i zdobyliśmy pewną ilość amunicji i karabinów nasypanych.

Zachodni plac boju.

Na północ od Arras zostały nasze strażnice nieprzyjacielskie po obu stronach drogi Souchez - Aix-Noulette i Lubryy, na północ od Bourle. W zachodniej części Argonaux uisłowił Francuzi wczoraj wieczorem odkrywać utracone stanowiska. Pomimo młodego życia artyleriści, niepowiodły się rozpnie ich ataki.

Teraz są losy spotkał atak nieprzyjacielski na wozozach Mazy, 2 km. strzoki po obydwóch stronach Trench. Wśród nielicznych wielkich strat uciekli nieprzyjacieli napórów do swego pozycji.

W wozach napadły nieopoddała nasze wojska na katę jednego wozu, tuż na wschód od Metzler. 30 jeńców i karabin maszynowy pozostało w naszych rękach. Szczerze nie pomysłny rezultat osiągnięliśmy w południowej części naszego frontu wobec nieprzyjacielskich lotników. W walce powietrznej zostały dwa latawcze nieprzyjacielskie zestrzelone, na północ od planu wlewu około Gerardmer, zaś dwa dalsze stratałami artylerji zmuszaliśmy do lądowania na Lagitzen i Rheinfelden na terenie Szwajcarii.

Naczelne dowództwo armji.

Komunikat francuski.

Doniesienie urzędowe z dnia 26 czerwca po polsku:

Noc przeszła na naszym froncie prawie cichym spokojnie. Z terenu na północ od Arras nie miało do dziś dnia, przez kilka starych piechoty pomiędzy fabryk, ukrył w Soehz, a droga z Betune do Arras. Teren ziemniakowy był przewidywalny w skutkach establich brzo powstrzymaliśmy nasz podód. W Szampanii i Argonaux trwała pomyślna dla nas walka minowa.

Komunikat włoski.

RZYME (B. T. W.)

Sprawozdanie sztabu generalnego z 26 czerwca donosi:

Odświadczył wywiadowiec donosząc o zamoczeniu się oddziałów austriackich i otwionej ich działalności po tamtej stronie granicy Tyrolu, Trydentu, Cadore i Karuntu. Nieprzyjacieli, który wykonywa swa prace przy wzmożeniu pozycji, sprowadził nowe baterie artylerji. Prace te przetrwały skutecznym ogniem naszej artylerji oraz odważne napady naszych oddziałów. W Karuntu, w ciągu całej nocy na

25 czerwca nieprzyjacieli ponawiał daramne ataki na grzbiet gór, pomiędzy dętym a matym Pałem.

Nasza akcja wzdłuż Isonzo rozwinęła się planowo, pomimo wielkich przeszkód w postaci naturalnych trudności terenu i nagromadzonej przez przeciwnika sztucznych przeszkód. Pomimo to, nasza piechota ruszyła naprzód pod ochroną dział ciężkiej artylerji Jedia 305 cent, baterja austriacka została wzięta pod ogień naszych dział. Baterja ta, od kilku dni zaopatrywana nasze oddziały swymi pociskami, lecz najwięcej szkód wyrządzała we wsch. Wkrótce na dachu, znajdując się w pobliżu tej baterji wyl wywieśli austriacy ogromną flagę Czerwonego Krzyża, w celu wprowadzenia nas w błąd i powstrzymaniu prasa nas ognia.

podp. Cadorna.

Rosja i Polacy.

Z Piotrograda donoszą według informacji Telegraficznego Biura Wolffa że specjalna komisja pod przewodnictwem prezesa rady ministrów rozpatrywać będzie kwestje, w jaki sposób miały być wprowadzone w życie zasady zapowiadane w odezwie do Polaków z dnia 14 sierpnia roku szeszelego.

Od siebie dodajemy, że wchodzi tu niewątpliwie w grę znana odezwa wielkiego księcia Mikolaia Mikołajewicza. Prezes rosyjskiej rady ministrów, Górnymkin, który przez długie lata urzędował w Polsce najpierw jako komisarz ds spraw włościańskich, a następnie jako gubernator, dokładniej jest obeznany ze sprawami polskimi.

Dla ojczyzny.

Według doniesienia gazet książe biskup Trydentu podobnie jak książe biskup z Brienn nakazał oddać zbędne dzwony kościoła w swjej diecezji ministerstwu wojny. Liczne gminy oświadczają gotowość zastępowania się do tego nakazu.

Polcja Adriatycki.

Według wiadomości paryskich, podanych przez "Tribuna", francuski minister marynarki wyraził się, iż Włochy zamierzają dla siebie wzdąć policyjną na morzu Adriatyckim.

Wojna i hasła w wojnie.

Cały świat wojskowy, odczuwający wielką potrzebę wełny, oczekuje z niecierpliwością danych o znich walk i wależy. Jak donoszą pisma zagraniczne za "Financial Chronicle", będzie sprzęt obu tych tak potrzebnych produktów zadawalniejszy. Pełnie wzięte przyjaciele reslanses, deszczne pogodny tylko maie skądry w okolicach Texas. W Texas poludnie wojny uszkodzili plantacje wełny owady.

Zjazd dyplomatów.

Kancelarz Bethmann Hollweg przybył do Wiednia wraz z sekretarzem stanu dla spraw zagranicznych Jagowem, w celu omówienia wstępnych spraw z ministrem Burianem. Kancelarz został przyjęty też na posłuchaniu u cesarza austriackiego.

Represje prawne.

Do belgijskich dzienników donoszą z Petersbourga, że moskiewskie dzienniki "Utr Rossiji" i "Roskija Wiedomosti" zostały skazane na zapłacenie 3000 rubli karą każdy, za zamieszczenie artykułów w sprawie ustepstwa Maklakowa. Dziennik "Wie czernij Kurjer" za artykuł, poświęcony sprawie opuszczenia Lwowa, został

skazany na zapłacenie 1000 rb. kary.

Czasopismo konserwatywne "Nacjonalnija plobny" oraz organ rosyjskich żydów "Roswieski" zostały zamieszona na cały czas trwania wojny.

Z Czech do Lwowa.

Gazeta czeska, "Czas" dowiaduje się z kół wynagrodzeń polskich w Pradze, że wszyscy urzędnicy ze Lwowa oraz innych miast Galicji wschodniej otrzymali już przed tygodniem rozkaz do przyjeżdżania się do Wjasko do Galicji. Wszyscy urzędnicy - Polacy zarówno państwowi jak i krajowi, pochodzący z Galicji wschodniej i bawicy od czasu lub niedługo mieszkali na stacjach kolejki mają w ciągu kilku najbliższych dni powrócić w rodzinne strony.

Pod Dardanełami.

"Giornale d'Italia" donosi, że niebawem Włochy wysła dwa korpusy armji, do Dardaneli. Dowódcą są floty operująca pod Dardanełami obejmie księża Abruzzo.

Czarnogóra w Albanji.

"Giornale d'Italia" donosi że Skardri Czarnogórcy zajęli bez oporu San Giovanni di Medua.

Eska "Luzytanji."

Wśród wyrotanych z zatopionego okrętu "Luzytanji" pasażerów trzecie klasy znajdują się nazwiska o brzmienu polskiem. Iu Polaków zginięło i jakie ich nazwiska, tego na razie nie wiadomo. Ustawałi zostali: Babka Mateusz, Biłłowas Stefan, Gabs Praszeicz, Bilicka Alberkwa (z Los Angeles Cal), Certowicz Marcin, Polubinski M., Sobolewski M., Tarasiewicz I. i Tomaszewski Jan.

Przejmijcie prosimy

Sz. prenumeratorów o bieżące wpłacenie należności i odnowienie prenumeraty na kwartał bieżący. Jednocześnie zawiadamiamy że wszystkim należnym wpłacie zmuszeni będziemy wstrzymać wysyłkę naszego Gońca Czestochowskiego

Stanisław RUMSZEWICZ
wychowawca i kierownik charłku.

ADWOKAT
w Czestochowie ul. Cerkiewna 4
(pierwsze piętro nad biursem adwok. wełn) Przyjmuję od 2-jej do 3-jej po poł.

Komunikacja w armji.

W wojnie współczesnej miljonowe wojska podzielone są na oddzielne grupy, czyli armje, operujące na różnych teatrach wojny. Każda z tych armji posiada swój szlak, na korpusem i wymaga dla swych ruchów ogromne przestrzeni. Utrudnione więc jest bardzo porozumiewanie się tak poszczególnych oddziałów armji między sobą, jak i porozumiewanie z wozdem na celnym a także i dowódcami korpusów, dywizji itp. Ordynaryjnym konni już nie wystarczy, tembardziej, że działanie ich jest nadzwyczaj utrudnione, gdyż nieprzyjaciel, zwraca na nich wielką uwagę, przeszkadzając ich czynności, w każdym też wojsku kształtują specjalnych strzelców, mających za zadanie sprzątać kurjerów, których z powodu bezczynności pola

walki nie ostaniamy dym, jak dawniej.

Nauka zaradziła tej trudności, wpro wadzając nowe sposoby, odpowiadające wymaganiom dzisiejszym.

Najważniejszym z nich jest telegrafium objętości i telefon. Na teoryjną pobliż linii nieprzyjacielskiej, na przedce, często w chwili walki, budują się linje telegraficzne, do łączącego użytku. Dla budowania linii telegraficznych oddziały saperów posiadają furgony z potrzebnymi materiałami jako to: drut, baterje i aparaty. Stacje polowe zakładane wprawiają często na kilka zaledwie godzin, poczem wszystko napowrót zostaje swijane i pakowane.

Gdzie zaś nie dochodzi drut, do chodzą fale elektryczne telegrafa bez drutu, oddającego te same usługi.

Ważnym również warunkiem powodzenia na polach utarczek i bitew jest porozumiewanie się między sobą drobnych oddziałów.

Do tego celu używane są oprócz telegrafa i telefonów aparaty optyczne, dla przesyłania sygnałów. Zwykle sygnały są widoczne przy zupełnej pogodzie w odległości 3 wiorst, znaki ewe mogą być utworzone podobnie jak alfabet telegraficzny Morse'a z kombinacji kresek i punktów.

W dzień sygnały bywają przesyłane przy pomocy tarcz kwadratowych, lub innych przyrządów, widzialnych i przy warunkach zwykłych z odległości 1900 metrów.

Na wielką jednakże przestrzeń używane są bardziej skomplikowane telegrafy optyczne. Za pomocą osłonek można skoncentrować na punkcie, przez który ma się odbywać porozumienie, promienie jakiegoś świetlnego źródła, a następnie za pomocą szkieł kolonowych i ekranów wytworzyć znaczną ilość znaków sygnałowych, które przy pomocy potężnych lunet dają się dostrzedz z wielkiej odległości.

Do komunikowania się używają także światła magnetycznego, tak pożądanego, aby przy blask słońca czy temu nie przeszkadza, na odległość 50-60 kilometrów. Wykonanie takiej latarni musi być jednak bardzo dokładne i użyto ostrożnie, gdyż w przeciwnym razie tasma magnetyczne przestaje płynąć i mechanizm zegarów, odwijający je, działa. Ponieważ działalnosc ordynansów jest dziś udrudniona, aby ją więc utrwalić, zastąpiło konie wołocypedem. Nadobry dróżce wprawny wołocypedysta, nawet dobra mu jedźdźdźki nie da się przesołnić, gdyż może bez zamięgania ubiec na godzinie 12 kilometrów, ze słabem zaś zmęczenie 18, a z wielkim zmęceniem 24, kilometry. Wołocyped nie wymaga jedzenia, ani też paszy; pod względem wytrzymałości i szybkości wołocyped dorównywa koniowi, jest, zaś o wiele mniej widoczny. W razie potrzeby wołocypedysta w wiele łatwiej również może zeskoczyć ze swego stalowego ruma, ukryć się i badać daną miejscowość, niż kawalerzysta, któremu znaczna trudność sprawi ukrycie konia.

Wprawdzie na wojny nie można przejechać wiele miejsc, które koni przejdzie, jednakże trafniej się również takie miejscowości, gdzie jedyny z trudem, lub wcale nie, może przeprowadzić swego konia, jak tymczasem wołocypedysta a łatwiejszy swój wołocyped przemieści. Wołocyped jednak wymaga twardej drogi. Na granice piaszczystym - lub błotnistym wołocypedysta - nie nadaje się piechorem, gdyż musi nieść, lub ciągnąć swego stalowego ruma. Kawalerja zaś z warunkiem tym liczy

się nie jest zmuszona, omijając zwykłe dobre drogi, aby nie spotykać oddziałów nieprzyjacielskich.

Do celów wojennych sportykowano wreszcie zdolność orientowania się gołęb pocztowych, zakładając stacje gołęb i przesyłając za pomocą nich depesze.

Bywają używane również tresowane psy, służące do rozszyfrowania rozkazów wyszukiwania zabłąkanych lub ranżonych, a także do oznajmiania o zbliżeniu się nieprzyjaciela.

Porównując przeciętną szybkość wymienionych wyżej środków komunikacji polowej na wojnie (nie mówiąc oczywiście o aparatach telegraficznych, optycznych itp.) otrzymujemy co następuje:

Dla przebycia 1 kilometra drogi potrzebują posłańcy 1 min. czasu:

Gołobie pocztowe - 1 min.

Psy - 2 minuty

Wołocypedysty (wprawieni) - 3 minuty.

Kon żołnierski galopem - 3 minuty.

Kon żołnierski klusem - 4 minuty.

Gołęb więc jest goncem najszybszym, wymaga jednak przygotowań specjalnych i dogodnych warunków.

Również psy nie zawsze mogą być użyte, kawalerzyści zaś ustępują wołocypedystom i używani są głównie do działań na drogach trudnych do przebycia.

Mieczysław Bilewicz.

Czestochowa, 28-6-1915

KRONIKA

Rozporządzenia urzędowe.

- Tytułowa się udziału w kursach dla dezynfektorów.

W mieście Czestochowie odbędzie się kursa praktycznej dezynfekcji przy chorobach i defekcji miazmat, prowadzone przez niemieckiego dezynfektora pod nadzorem lekarza powiatowego. Majającym wydać rozkaz, aby wszyscy felczerzy powiatu Czestochowskiego bez wyjątku, a także felczerzy fabryczni, brali udział w tych kursach. Felczerom, nie biorącym w kursach udziału, zostanie odebrana prawo wykonywania danego praktyki.

Zwierzchnicy gmin otrzymują polecenia przeniesienia oprot tego w każdej gminie po jednej odpowiedniej osobie, umiejacej czytać i pisać do brania udziału w kursach.

Wszyscy felczerzy powiatu Czestochowskiego, nie wykazujące felczerzy febrycznych i przenieszone osoby przez siebie do udziału w kursach, mają się stawić w sobotę 3 lipca, a godz. 12 w pludnie w gmachu naczelnika powiatu w biurze lekarska powiatowego. Felczerzy mają przynieść ze sobą dyplomy ich wykształcenia.

Przy tej sposobności zostanie stwierdzona liczb wszystkich uczestników kursów i zarządony podział na grupy.

Udział w kursach jest bezpłatny. O mieszkanie i utrzymanie w Czestochowie mają biurowy udział w kursach postarać się sami.

Zwierzchnicy gmin otrzymują rozkaz natychmiastowego zawiadomienia o powyższem rozporządzeniu znajdujących się w ich gminie felczerzy i osoby, które mają być przenieszone do udziału w kursach.

Od wydawców.

W celu uniknięcia nieporozumień zawiadamiamy, że dotychczasowy członek redakcji, Goñca Czestochowskiego, p. Feliks Gembicki przestał być naszym współpracownikiem.

Wyrök śmierci.

W nrze 155 "Gazety Łódzkiej" zamieszczono następujące ogłoszenie: Dnia 11 maja 1915 r. ksiądz wikaryj Franciszek Pruski z Kraskowa został skazany na śmierć przez wyrok sędziowskiej sądy wojennego w Kutnie z zarzutów, powtań w październiku 1914 r., w grupie z innymi spowodował wzięcie do niewoli rosyjskiej nie-mieckiego aeroplana.

Wyrök został ogłoszony rano o godz. 4 wykonyany przez rozstrzelanie.

Kutno, dnia 17 czerwca 1915 r.

Rieman, kapitan i kom. sztabowy.

Z obrania Kasy Polczko-Oszczędnicowej.

Niedzielnia, zabrane ogólna zgromadzenie Kasy Polczko-Oszczędnicowej przy Stowarzyszeniu Rzemiełniczo-Przemysłowem im. Świętej Ro-

Opowiedzi od Redakcji. P. Stan. Wejt. Matum...

Teatr „APOLLO” I Aleja 12. Pod kierunkiem A. MILLERA. Dziś w środę dnia 30 Czerwca r. b. BOHATEROWIE Operetka w 3-ach Aktach.

Teatr PARYSKI II Aleja 19. Program od soboty 26 do środy 30 Czerwca. Szalona hrabina. Tygodnik Messiera Nr 13.

Teatr „ODEON” II Aleja 43. Program od wtorku 29 Czerwca do czwartku 1 Lipca 1915 r. Król galerników.

BYSTREBINSKI I PIENKOWSKI. WYROCHU - NERVOSIN. OŚWIADCZENIE. Komisia Gospodarstwa przy Radzie Miejskiej...

Praktykant do majątku potrzebny... Francuska poszukuje kondycji za wyjazd.

dąży odbyło się pod przewodnictwem powołanego przez akłamację p. Jaxa Żochowskiego, który ze swej strony zaprosił do stołu przyjął go p. Braksatora, Kopydłowski...

Kwestja szkolna na Radzie miejskiej. Dziś więc na posiedzeniu Rady miejskiej zapadł ma niezmiernie ważna decyzja...

Znany Panie Redaktorze! Przyczyn, odmiennie niezależnych (przez nieostrożność rozdane przed dziekanem nabożeństwem)...

Robotnik wczoraj zastąpił znalazł się w stanie przykrym... ale... nie robi w Częstochowie, to może robotę w Katowicach, Bytomiu...

Redaktor i wydawca F. D. Wilkoszewski. Za szewczeniem niemieckiej cenzury wojennej

złymi; następnie pp. profesorem, który nie bacząc na trudne warunki, ochoczo podjął pracę kształcenia uczniów i serc młodzieży wreszcie...

Następnie przemawiał p. Reszke. Na akt ten i na pierwszą wykładkę zebrało się kilkudziesięciu słuchaczy...

U nas, w obecnych warunkach — każdy dziś wie o tem — chłopcy i dziewczynki interes. Chłop ma lepiej teraz niż przed wojną...

Jeżeli do dnia 1 lipca b. r. dzierżawcy siedmiu budoek dewocyjnych pod figurą św. Jana Nepomucena wprost ul. św. Barbary...

Współczujemy. Wobec trudności, do których dojdzie, wreszcie losom jego zainteresowała się okoliczna władza...

złuka niemieckiego. Pensaja dla nich była wszystkim. Bez pensji są niczym. Smutne to, ale musi być prawdziwe, bo tak nam pisze osoba kompetentna...

Od pewnego czasu rozpoczęły okres znaczniejszych kradzieży w naszym mieście trwa dalej. Los w tym kierunku upodobał sobie ostatnio ulica Szkolna...

W każdym razie ostatnia ta kradzież, dokonana w południowej porze w ruchliwej obecnie punkcie, otoczonym zamieszkałymi kamienicami...

Jeżeli do dnia 1 lipca b. r. dzierżawcy siedmiu budoek dewocyjnych pod figurą św. Jana Nepomucena wprost ul. św. Barbary...

Wobec trudności, do których dojdzie, wreszcie losom jego zainteresowała się okoliczna władza...

Z ul. Jasnogórskiej. Do Magistratu p. Landrat nadesłał nakaz do uregulowania ul. Jasnogórskiej na przestrzeni między ulicą Wielką a Szkolną...

W sprawie przechowania owoców jaryżny otrzymujemy co następuje: W interesie wyżywienia ludności...

W sprawie przechowania owoców jaryżny otrzymujemy co następuje: W interesie wyżywienia ludności...

Wobec trudności, do których dojdzie, wreszcie losom jego zainteresowała się okoliczna władza...

Repertuar „Apollo”. Dziś w środę „Bohaterowie” operetka O. Straussa.

Uprzejmie prosimy Szanownych prenumeratorów o uregulowanie zaległych prenumerat. Redaktor i wydawca F. D. Wilkoszewski.